

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูล.....เกี่ยวกับศาสนสถาน.....

ลำดับที่	ชื่อวัด	ที่อยู่	นิกาย	ประเภทวัด
1	วัดนายายอาม	หมู่ 1 ตำบลนายายอาม อำเภอ นายายอาม จังหวัดจันทบุรี	มหานิกาย	วัดราษฎร์
2	วัดต้นกระบะ	หมู่ 7 ตำบลนายายอาม อำเภอ นายายอาม จังหวัดจันทบุรี	มหานิกาย	วัดราษฎร์
3	สำนักสงฆ์ย่านยาว	หมู่ 1 ตำบลนายายอาม อำเภอ นายายอาม จังหวัดจันทบุรี	มหานิกาย	วัดราษฎร์

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม / ประเพณี.....

ลำดับที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
1	วันมาฆบูชา	วันมาฆบูชา เป็นสำคัญวันหนึ่งของพระพุทธศาสนา เป็นที่รู้กันว่าเป็นวันเกิดพระธรรม ถือว่าเป็นวันที่พระพุทธเจ้า ได้ประกาศหลักธรรมคำสอนของพระองค์ เพื่อให้พระอรหันต์ทั้งหลาย ที่มาประชุมพร้อมกันในวันนั้น นำไปเผยแผ่	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4	- ศาสนาสถานในพื้นที่
2	ประเพณีวันไหลถนนข้าวเหนียวทุเรียน	ประเพณีของชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลนายายอาม และวัดนายายอาม ที่ร่วมแรงร่วมใจจัดกิจกรรมวันไหลถนนข้าวเหนียวทุเรียนขึ้น ถือเป็นประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมามากกว่า 7 ปี เป็นวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น มีการทำบุญตักบาตร สวดผีหนุ่ม ก่อเจดีย์ทราย สรงน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้สูงอายุให้อยู่เย็นเป็นสุข การออกร้านข้าวเหนียวน้ำกะทิทุเรียนจากชุมชนต่างๆ และกิจกรรมต่างๆ มากมาย	วันที่ 16-17 เมษายน ของทุกปี	- วัดนายายอาม
3	วันวิสาขบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น 15 ค่ำ เดือนวิสาขะ หรือเดือน 6 เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และเสด็จดับขันธปรินิพพานพุทธศาสนิกชนจะบำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน ปฏิบัติธรรมที่วัด รักษาศีล ไหว้พระ สวดมนต์ ฟังธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา ฯ	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6	- ศาสนาสถานในพื้นที่

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูล เกี่ยวกับวัฒนธรรม / ประเพณี

ลำดับที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
4	หล่อเทียนและแห่เทียนพรรษา	การเข้าพรรษาเป็นพุทธบัญญัติ ซึ่งพระภิกษุสงฆ์ทุกรูปจะต้องปฏิบัติตาม หมายถึง การอธิฐานอยู่ประจำที่ไม่เที่ยวจาริกไปยังสถานที่ต่างๆ เว้นแต่มีกิจจำเป็นจริงๆ ช่วงจำพรรษาจะอยู่ในช่วงฤดูฝนที่มีกำหนดเป็นระยะเวลา 3 เดือน ประเพณีหล่อเทียน และแห่เทียนพรรษา จัดขึ้น เพื่อให้เด็ก เยาวชนและประชาชนในเขตพื้นที่ ได้มีส่วนร่วมกิจกรรมหล่อเทียนและแห่เทียนพรรษา เพื่อร่วมกิจกรรมกับอำเภอ นายายอาม ทำพิธีทางสงฆ์ และนำเทียนพรรษามอบให้ศาสนสถานในพื้นที่	วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8	- ศาสนาสถานในพื้นที่
5	วันอาสาฬหบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก โดยการแสดงปฐมเทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์ ที่ป่าอสิปตนมฤคทายวัน จนพระอัญญาโกณฑัญญะ ได้บรรลุธรรม และขอบวชเป็นพระภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา จนถือได้ว่า เป็นวันแรกที่มีพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ครบเป็นองค์ พระรัตนตรัย	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8	- ศาสนาสถานในพื้นที่

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูล.....เกี่ยวกับวัฒนธรรม / ประเพณี.....

ลำดับที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
6	มหกรรมอาหาร สะอาด รสชาติอร่อย (เทศกาลกินหอยพอก กระทะยักษ์)	ด้วยชุมชนย่านยาว-เถาสะบ้า เป็น ชุมชนที่อยู่ติดกับคลองนายายอาม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ประมงจากแหล่งน้ำของชุมชน ประกอบด้วย กุ้ง หอย ปู ปลา เพื่อ เป็นการสร้างรายได้ให้ประชาชนใน ชุมชน เทศบาลตำบลนายายอาม จึงจัดกิจกรรมมหกรรมอาหาร สะอาด รสชาติอร่อย (เทศกาลกิน หอยพอกกระทะยักษ์) ขึ้น เพื่อ กระจายรายได้ให้คนในชุมชน และ สร้างมูลค่าหอยพอกให้มีราคาสูงขึ้น และสามารถนำหอยพอกมาแปรรูป ทำอาหารต่างๆ มากมาย เช่น ห่อ หมกหอยพอก ยำหอย พอก หอยพอกตุ๋นยาจีน ฯลฯ	เดือนมีนาคมของ ทุกปี	- บริเวณถนน สุขุมวิทนายาย อาม-แก่งหางแมว
7	ประเพณีลอยกระทง (ย้อนวันวานอาหาร- ขนมไทยบ้านนายาย อาม	ลอยกระทง เป็นประเพณีที่สำคัญ ได้สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ โดยมี ความเชื่อหลายประการ เช่น แสดงความสำนึกถึงบุญคุณของ แม่น้ำที่เราได้อาศัยน้ำกินน้ำใช้ การขอขมาต่อพระแม่คงคาที่ได้ทิ้ง สิ่งปฏิกูลต่างๆ ลงไปในน้ำ การ สะเดาะเคราะห์ และสิ่งไม่ดีต่างๆ ให้ลอยตามแม่น้ำไปกับกระทง และ ยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีก ด้วย กิจกรรมที่จัดขึ้น ในวันลอย กระทง เช่น การประกวดนางนพ มาศ การประกวดหนูน้อยนพมาศ การประกวดกระทง การออก ร้านอาหารและขนมไทย บริเวณ ถนนหน้าวัดนายายอาม	วันเพ็ญ(ขึ้น 15 ค่ำ) เดือน 12	วัดนายายอาม และพื้นที่ใกล้เคียง

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูล.....เกี่ยวกับวัฒนธรรม / ประเพณี.....

ลำดับที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
8	วันออกพรรษา(ตักบาตรเทโว) - หล่อเทียนพรรษา - แห่เทียนพรรษา	วันออกพรรษา เป็นวันที่พ้นจาก ข้อกำหนดทางพระวินัยที่ต้องอยู่ ประจำที่ หรือในวัดแห่งเดียว ตลอด 3 เดือน พระสงฆ์ได้ทำ ปวารณา เปิดโอกาสให้เพื่อน พระภิกษุกล่าวตักเตือนเรื่อง ความประพฤติของตน เพื่อให้เกิด ความบริสุทธิ์ ความเคารพนับถือ และสามัคคีกัน เมื่อออกพรรษา แล้วจะได้นำความรู้จากหลักธรรม และประสบการณ์ที่ได้รับระหว่าง พรรษาไปเผยแผ่แก่ประชาชน พุทธศาสนิกชนจะไปทำบุญ ทำทาน รักษาศีลและฟังธรรมเป็นกรณี พิเศษ กิจกรรมที่จัดมีชบวนนางฟ้า นางสวรรค์ ผีเปรต ชูชก กัญหาชา ลี และพระภิกษุสงฆ์วัดต่างๆ ใน เขตอำเภอनाายายอาม เดินรับตัก บาตรข้าวสารอาหารแห้ง จาก ประชาชน บริเวณวัดนายายอาม และตลาดนายายอาม	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11	- วัดนายายอาม - ตลาดนายายอาม

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้าน.....เกษตรกรรม.....

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ชุมชน	ภูมิปัญญาเกี่ยวกับ	รายละเอียด
1	นายถนอม แก้ววงศ์	บ้านต้นกระบก	- การเพาะเห็ด - การเลี้ยงไก่	มีความเชี่ยวชาญในการเพาะเห็ดนางฟ้า ต้นอ่อนทานตะวัน และไก่เนื้อ เพื่อไว้ทานในครัวเรือนและจำหน่าย
2	นายพินิจ คำพันธุ์	บ้านต้นกระบก	- การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	มีความเชี่ยวชาญการทำน้ำปุ๋ยหมักชีวภาพจากเศษอาหารที่เหลือใช้ในครัวเรือน และนำมาใช้กับต้นไม้ และพืชสวน
3.	นายจำนงค์ เรืองศักดิ์ธนาภณ	ย่านยาว-เถา สะบ้า	- ทำปุ๋ยหมักชีวภาพ - ปลูกพืชสวนผสมผสาน - เลี้ยงไก่	มีความเชี่ยวชาญจากประสบการณ์และการศึกษาเรียนรู้ และดูงานจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และนำมาประยุกต์ใช้

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้าน.....หัตถกรรม.....

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ชุมชน	ภูมิปัญญาเกี่ยวกับ	รายละเอียด
1	นางประทุม วุฒิจักร	บ้านต้นกระบก	- การถักไหมเชือกกรม	สามารถนำไหมเชือกกรมมาถักเป็นกระเป่า หมวก ที่ใส่กระดาดยทิชชู ฯลฯ
2	นางจุน ศรีสว่าง	บ้านต้นกระบก	- งานจักกรสาน	การใช้ไม้ไผ่นำมาจัก ผ่า ฉีกให้เป็นเส้นบาง ๆ แล้วนำมาขัด สาน สอด ไชว ขึ้นโครงเป็นรูปทรง ทำเป็นภาชนะเป็นเครื่องมือเครื่องใช้
3	นางจิน ศรีสว่าง	บ้านต้นกระบก	- งานจักกรสาน	การใช้ไม้ไผ่นำมาจัก ผ่า ฉีกให้เป็นเส้นบาง ๆ แล้วนำมาขัด สาน สอด ไชว ขึ้นโครงเป็นรูปทรง ทำเป็นภาชนะเป็นเครื่องมือเครื่องใช้
4	นางบังเอิญ ศรีสว่าง	บ้านต้นกระบก	- งานจักกรสาน	การใช้ไม้ไผ่นำมาจัก ผ่า ฉีกให้เป็นเส้นบาง ๆ แล้วนำมาขัด สาน สอด ไชว ขึ้นโครงเป็นรูปทรง ทำเป็นภาชนะเป็นเครื่องมือเครื่องใช้

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้าน.....การแพทย์ไทย.....

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ภูมิปัญญาเกี่ยวกับ	รายละเอียด
1	นางสาวศรีเสาวลักษณ์ กระจ่างศรี	นวดแผนไทย	-นวดเพื่อการบำบัดรักษา บรรเทาอาการปวดเมื่อย ตามร่างกาย และนวดเพื่อ ฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกาย
2	นายบำรุง มาลาวงศ์	การนวดแผนสมุนไพร	- มีความเชี่ยวชาญในเรื่อง การนวดแผนไทยเพื่อ บำบัดและรักษาโรคต่าง เช่น โรคกระดูก ช่วยการ ไหลเวียนโลหิต และยังมี การปลูกสมุนไพรเพื่อใช้ ปรุงเป็นยาอีกด้วย
3	นางดวงพร เหมือนสมัย	การนวดแผนไทย	- มีความเชี่ยวชาญในเรื่อง การนวดแผนไทยเพื่อ บำบัดและรักษาโรค

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้าน.....ศิลปกรรม.....

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ภูมิปัญญาเกี่ยวกับ	รายละเอียด
1	นางเครือจันทร์ กิติธรรมโม	กลองยาว	- มีความเชี่ยวชาญ และเป็นผู้ถ่ายทอดการตีกลองยาวให้กับเด็กและเยาวชน และนักเรียนโรงเรียนบ้านต้นกระบก
2	นายทวยเทพ ชี้อตรง	กลองยาว	- มีความเชี่ยวชาญ และเป็นผู้ถ่ายทอดการตีกลองยาวให้กับเด็กและเยาวชน และนักเรียนโรงเรียนบ้านต้นกระบก

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้าน.....ความเชื่อ ศาสนา.....

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ภูมิปัญญาเกี่ยวกับ	รายละเอียด
1	นายอุตร แสงมณี	พิธีกรรมทางศาสนา	มีความเชี่ยวชาญลำดับ ขั้นตอน และวิธีดำเนินงาน ด้านพิธีกรรมทางศาสนา ตลอดจนเป็นผู้นำทางด้าน ศาสนา
2	นายเอียน จันทสิทธิ์	พิธีกรรมทางศาสนา	มีความเชี่ยวชาญลำดับ ขั้นตอน และวิธีดำเนินงาน ด้านพิธีกรรมทางศาสนา ตลอดจนเป็นผู้นำทางด้าน ศาสนา

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้าน.....อาหารพื้นบ้าน.....

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	สาขาภูมิปัญญา	รายละเอียด
1	นางอุทัย ชุมศิริ	- การผลิตเครื่องแกง - ผักกาดดอง	- มีความเชี่ยวชาญในการผลิตเครื่องแกง เช่น เครื่องแกงเผ็ด เครื่องแกงกะทิ เครื่องแกงส้ม ฯลฯ ไว้ใช้ในครัวเรือน และจัดจำหน่าย
2	นางไพเราะ กะชะบตี	- ขนมจาก	-สามารถใช้วัตถุดิบในพื้นที่นำมาทำขนม เพื่อหารายได้เสริม
3	นางรำพูน ดีพันธ์	- การผลิตเครื่องแกง	- มีความเชี่ยวชาญในการผลิตเครื่องแกง เช่น เครื่องแกงเผ็ด เครื่องแกงกะทิ เครื่องแกงส้ม ฯลฯ ไว้ใช้ในครัวเรือน และจัดจำหน่าย